

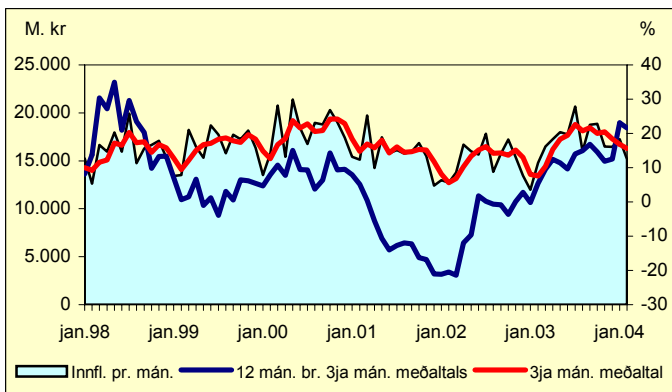
4. mars 2004

Innflutningur í febrúar 2004

Samkvæmt bráðabirgðatölum um innheimtu virðisaukaskatts nam vöruinnflutningur í febrúar án skipa og flugvéla tæpum 14½ milljarði króna. Þetta er þó nokkru minni innflutningur en í janúarmánuði og aðeins 2½% meiri innflutningur að raungildi en í febrúar fyrra. Svo lítil aukning að raungildi milli sömu mánaða milli ára hefur ekki átt sér stað síðan í janúar 2003. Innflutningur í janúar var aftur á móti með allra mesta móti eða 44% meiri að raungildi en í janúar árið áður eins og koma fram í vefriti ráðuneytisins í byrjun síðasta mánaðar.

Meginskýring lítillar aukningar innflutnings í febrúar nú borið saman við febrúar í fyrra er minni innflutningur á eldsneyti og smurólíum. Sama er upp á teningnum varðandi mun á innflutningi milli janúar- og febrúarmánaðar í ár. Ef meðaltöl síðustu þriggja mánaða eru skoðuð er aukning innflutnings milli ára um fimmtungur.

Innflutningur án skipa og flugvéla - staðvirt

Ef samanlagður innflutningur í janúar og febrúar í ár er borinn saman við sömu mánuði á síðasta ári er innflutningurinn um fimmtungi meiri að raungildi. Enn virðist innflutningur á fjárfestingavörum vera að aukast, en aukning milli þessara tímabila nemur um 30% og innflutningur flutningatækja virðist hafa aukist um fjórðung (þar af eru aukinn innflutningur fólksbifreiða um 15%). Samkvæmt þessum bráðabirgðatölum eykst innflutningur mat- og drykkjavara um fimmtung en innflutningur annarra neysluvara vex minna (t.d. fatnaður) eða jafnvel dregst saman (t.d. heimilistæki) milli þessara tímabila. Í janúarspá fjármálaráðuneytisins er gert ráð fyrir að verulega dragi úr vexti einkaneyslu á þessu ári frá því síðasta og hún verði tæp 3% að raungildi. Framangreindar tölur styðja þetta þar sem mun minni vöxtur er á innflutningi margra einkaneyslutengdra vara samanborið við sömu mánuði í fyrra. Hafa verður þó varan á að hér er aðeins um samanburð fyrstu tveggja mánaða ársins að ræða.

Vöruskipti í janúarmánuði voru í jafnvægi samkvæmt upplýsingum frá Hagstofnunni. Í febrúar í fyrra var vöruskiptajöfnuður jákvæður um tvo milljarða króna og færa má líkur að því að vöruskiptajöfnuður febrúar í ár verði örllítið jákvæður. Aukning innflutnings virðist minni í febrúar nú en verið hefur undanfarið og ef útflytningur verður á svipuðum nótum og í janúar gæti svo orðið. Lyfjaútflytningur var þó óvenjumikill í janúarmánuði en þá flutti Pharmaco út nokkra flugvélafarman af nýju samheitalyfi á markað þriggja Evrópulanda. Á móti vegur að líklega verður verðmæti útflytningu sjávarafurða nokkru meiri í febrúar en í janúar þar sem ágætlega hefur aflast, einkum af uppsjávarfiski. Hagstofnan hefur birt upplýsingar um vöruskiptin við útlönd árið 2003. Halli á vöruskiptunum nam 16,9 milljörðum króna sem er

um 3 milljörðum króna meiri halli en gert var ráð fyrir í janúarspá ráðuneytisins. Þennan mun má alfarið rekja til minni útflytningu er gert var ráð fyrir.

Útflytningur árið 2003 dróst saman um 1% að magni frá fyrra ári og munar þar mestu 0,5% minni útflytningur sjávarafurða en einnig dróst útflytningur annarra iðnaðarvara en stóriðju saman um tæp 9%. Verðmæti vöruútflytningu minnkaði aftur á móti mun meira eða um tæp 11% milli árunna sem stafar einkum af styrkingu krónunnar sem veldur því að útflytjendur fá færri íslenskar krónur fyrir vörur sínar en árið áður en einnig af verðbreytingum erlendis, til dæmis sjávarafurða.

Innflutningur jókst að magni um 8,5% frá árinu 2002 en í verðmætum um rúm 4%. Það er einkum aukinn innflutningur fjárfestingavara (án skipa og flugvéla) sem skýra þessa aukningu en verðmæti þeirra jókst um 30% milli árunna, verðmæti innflutnings neysluvara jókst um 11,5% sem einkum orsakast af miklum bifreiðainnflutningi.

Mælikvarðar á vinnumarkaði

Það sem gerist á vinnumarkaðinum er gríðarlega mikilvægt fyrir alla framvindu efnahagslífsins. Því er nauðsynlegt að fylgjast náið með þeim hræringum sem þar eru og að túlka rétt það sem upplýsingar um vinnumarkaðinn segja. Þær geta hins vegar verið misvisandi og í öllu falli ófullkomnar og stundum koma þær of seint til að hægt sé að bregðast við þeim staðreyndum sem þær lýsa. Einn mælikvarði á ástandið á vinnumarkaðinum er atvinnuleysi. Þessi mælikvarði hefur þann kost að hann er birtur mjög oft, og mánaðarlegar skýrslur Vinnuástandstofnunar um ástandið á vinnumarkaðinum eru gefnar út um miðjan mánuðinn næstan eftir þeim sem fjallað er um. Þar er fjallað um þann fjölda einstaklinga sem er skráður atvinnulaus á hverjum tíma, auk annarra upplýsinga svo sem um atvinnuleysi. Meiri áhersla hefur hins vegar verið á hlutfallslegt atvinnuleysi en það byggir á áætlunum um fjölda manna sem ætla má að séu á vinnumarkaðinum á hverjum tíma. Eins og áður hefur verið fjallað um í vefritinu eru þær tölur ekki leiðréttaðar eftir á.

Á vinnumarkaðinum eru hins vegar fleiri breytingar en þær að starfandi fólki fjölgi eða fækki sem afleiðing þess að atvinnulausum fjölgar eða fækkar. Í nýlegum pistli í The Economist (14. febrúar sl.) er einmitt bent á að áherslan á atvinnuleysið hafi valdið því að umfjöllunin um vinnumarkaðinn sé ófullkomin. Þar vantar nefnilega inn í upplýsingar um þá sem eru í vinnu en einnig þann mjög svo mismunandi fjölda sem er hvorki starfandi eða atvinnulaus samkvæmt alþjóðlegum skilgreiningum á þeim hugtökum.

Ef við skoðum örllítið nánar hvað hefur verið að gerast á íslenskum vinnumarkaði að undanförmu er fyrst til að nefna að þeim sem eru á vinnuáldri (16-74 ára samkvæmt alþjóðlegum skilgreiningum) fjölgaði í fyrra um 1.500 manns eða 0,8%. Þetta er nokkru meira en árið áður en minna en var þegar hingað var að flytjast erlent vinnuafli í stórum hópum. Af þessum hópi teljast rúmlega 162.000 manns hafa verið á vinnumarkaði samkvæmt vinnu- markaðsrannsóknunum Hagstofnunar eða 80% af fólki á vinnuáldri. Það hlutfall er með því hæsta sem gerist í iðnríkjunum. Aðalbreytingin hjá þeim aldersflokki sem eru á vinnuáldri milli árunna 2002 og 2003 var að töluverð fjölgun varð í hópi þeirra sem eru utan við vinnuaflið, þ.e. eru hvorki starfandi eða atvinnulausir. Þar varð fjölgun um 2200 manns. Það kann að vera vísbending um það hvar þetta fólk er að finna að fjölgun nemenda í dagskólum á framhalds- og háskólastigum nemur um það bil sama fjölda. Árið áður hafði líka fjölgað í þessum hópi og þá varð einnig sambærileg fjölgun í hópi dagskólanemenda. Ennþá eru ekki tiltækar tölur um fjölda námsmanna utan vinnuafllins en á árinu 2002 var sambærileg fækkun á fjölda starfandi manna og starfandi námsmanna. Því er nokkuð ljóst að mikilvæg breyting á vinnumarkaði undanfarinna tveggja ára er aukning í fjölda þeirra sem eru í námi á tveimur hærri skólastigum og eru ekki þátttakendur á vinnumarkaðinum.

Tekjur ríkissjóðs jan-december		
12 mánaða breytingar, %	2001-2002	2002-2003
Skatttekjur alls	4,3	8,7
Tekjuskattar	4,4	12,2
Tryggingagjöld	7,0	12,3
Eignarskattar	3,1	-21,4
Veltuskattar	3,8	9,1
Tekjur alls	5,8	11,1

Gjöld ríkissjóðs jan-december		
12 mánaða breytingar, %	2001-2002	2002-2003
Almenn mál	12,4	2,0
Félagsmál	13,4	11,6
Atvinnuástand	6,1	12,3
Vaxtagjöld	5,8	-16,0
Önnur útgjöld	12,1	16,0
Gjöld alls	11,5	8,9

Greiddsluafkoma ríkissjóðs jan-december		
M.kr.	2002	2003
Handbært fé frá rekstri	-16.300	-19.108
Hr. lánsfjárfjöfnuður	-4.133	11.843
Afborgun lána	-32.298	-30.702
Br. lánsfjárfjöfnuður	-45.431	-26.359
Lántökur	42.914	24.749
Greiddsluafkoma	-2.518	-1.610

Ýmsar hagtölur		
12 mánaða breytingar, %	2002	2003
Verðbólga - febrúar 2004	1,5	2,3
Kjarnaverðb.1- febr. 2004	2,3	2,5
Launavísitala - janúar '04	5,5	3,3
Heildarvelta janúar-október	-1,9	0,0
Smá.velta janúar-október	-0,9	1,3
Atvinnuleysi - janúar '04	3,8	3,7